

MEMO

Aan: Gemeente Vijfheerenlanden (C. Verweij)
Van: Waterschap Rivierenland (L. Boot)
Datum: 19 mei 2026
Onderwerp: Programma Water - Baggeren in stedelijk gebied

Inleiding

Gemeente Vijfheerenlanden heeft het voornemen om het Ontwerp Programma Water vast te stellen. Hierin staat dat het onderhoud van sloten wordt teruggelegd bij eigenaren van aangrenzende percelen. Tot nu toe heeft de gemeente het slootonderhoud ook voor particuliere eigenaren op zich genomen. Met deze regeling wil de gemeente terugvallen op de Onderhoudsverordening van Waterschap Rivierenland waarin staat dat het onderhoud van wateren bij eigenaren van aangrenzende percelen ligt.

Handreiking stedelijk waterplan

Naast de aanwijzing van onderhoudsplichten volgens de Onderhoudsverordening en legger, geldt ook een ontvangstplicht voor bagger cf. artikel 10.3 van de Omgevingswet.

Hiermee is helder dat ook particuliere eigenaren wettelijk gezien een ontvangstplicht hebben. Echter, met de toename van stedelijk gebied in Nederland bleek het toepassen van de ontvangstplicht in de praktijk steeds lastiger. Het gebrek aan ruimte leidt ertoe dat bagger niet overal op aangrenzende percelen kan worden verwerkt. De ontvangstplicht legt in deze gevallen een grote praktische en financiële belasting neer bij particuliere eigenaren. Om die reden stagneerde het baggeren van wateren in stedelijk gebied met als gevolg een afnemende waterkwaliteit en problemen met waterafvoer. Dat was onder andere de aanleiding om bestuurlijke afspraken te maken over stedelijk waterbeheer in de gezamenlijke 'Handreiking stedelijk waterplan' van de VNG en de UvW.

De Handreiking zegt dat de opgave om bagger uit stedelijk gebied te verwerken niet zonder de gemeente kan worden uitgevoerd. In eerste instantie door het beschikbaar stellen van depotcapaciteit. Als dat niet kan door op een andere manier de verwerking van bagger te faciliteren.

In de praktijk is het voor gemeenten niet eenvoudig ruimte beschikbaar te stellen voor baggerdepots of andere bestemmingslocaties. Het alternatief is dan om bagger uit stedelijk gebied af te voeren en naar een stortlocatie te brengen. De kosten daarvan worden – in het kader van de gemaakte afspraken – door de gemeente gedragen.

Hieronder een overzicht hoe de afspraken uit de Handreiking uitpakt in de praktijk binnen **stedelijk** gebied (bebouwde kom) waar doorgaans geen mogelijkheid is om baggerspecie te ontvangen. De situatie hangt af van de leggerstatus van de watergang (A of B/C).

Overzicht rolverdeling waterschap en gemeente bij baggeren in stedelijk gebied

Categorie water	Eigenaar perceel	(kosten van) Baggeren	(kosten van) Ontvangst bagger
A-watergang	Gemeente en particulier	Waterschap	Gemeente
	Gemeente beide zijden	Waterschap	Gemeente
	Particulier beide zijden	Waterschap	Gemeente
B-watergang of	Gemeente en particulier	Gemeente	Gemeente
C-watergang	Gemeente beide zijden	Gemeente	Gemeente
	Particulier beide zijden	Gemeente	Gemeente

Overigens beperkt de ontvangst van bagger door de gemeente zich alleen tot **het beschikbaar stellen van depotruimte of financiering van de kosten die gemoed zijn met het afvoeren en storten van bagger naar een eindverwerker**. De *uitvoering* hiervan neemt het waterschap op zich.

De regeling slootonderhoud en de Handreiking stedelijk waterplan

Als de regeling slootonderhoud van Gemeente Vijfheerenlanden tot gevolg heeft dat particulieren de kosten voor het afvoeren en storten van de bagger moeten dragen, is dat strijdig met de Handreiking. We vragen daarom aan de gemeente om het Programma Water op dit punt in lijn te brengen c.q. te houden met de Handreiking zodat het stedelijk waterbeheer ook in de toekomst op een effectieve manier kan worden uitgevoerd.